

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su vam potrebne dodatne informacije, pogledajte naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Informativna naznaka o sudskoj praksi Suda broj 115

Januar 2009. godine

Burdov protiv Rusije (broj 2) - 33509/04

Presuda od 15.1.2009 [Odjeljenje I]

Član 46.

Član 46-2

Izvršenje presude

Obaveza tužene države da uvede djelotvoran pravni lijek koji bi osigurao obeštećenje za neizvršavanje ili kašnjenje izvršavanja presuda i da dodijeli obeštećenje svim žrtvama u predmetima te vrste čiji su postupci u toku

Član 41.

Dugotrajan propust vlasti da izvrše bez odlaganja presude koje su donesene u korist podnosioca predstavke uprkos činjenici da je Sud prethodno ustanovio kršenje u njegovom predmetu – postojanje prakse koja nije u skladu sa Konvencijom: *povećanje iznosa dodijeljenog po osnovu nematerijalne štete*

Činjenice: Od 1997. godine, podnositelj predstavke je u više navrata tužio nadležne državne vlasti zahtijevajući plaćanje socijalnih beneficija za učešće u hitnim akcijama na mjestu katastrofe nuklearne elektrane Černobil. Sudovi su usvojili njegove tužbene zahtjeve, ali više njihovih presuda nije bilo izvršeno u raznim periodima. Podnositelj predstavke je uputio prvu predstavku Evropskom sudu 2000. godine zbog neizvršavanja domaćih sudskih odluka. Sud je ustanovio kršenje člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola broj 1 (vidi, *Burdov protiv Rusije*, Informativna naznaka broj 42) 2002. godine. Rezolucijom iz 2004. godine, Komitet ministara Vijeća Evrope je naznačio da je tužena Vlada isplatila

podnosiocu predstavke iznos pravičnog zadovoljenja koji je dodijeljen presudom iz 2002. godine u datom roku. On je dalje naznačio mjere koje su poduzete u pogledu kategorije osoba koje se nalaze u situaciji koja je slična situaciji podnosioca predstavke i zaključio da je ispunio svoje obaveze iz člana 46. stav 2. Konvencije u ovom predmetu. On je podsjetio u isto vrijeme da vlasti koje Komitet nadgleda ispituju problem koji je više općenite prirode u vezi sa neizvršavanjem odluka domaćih sudova u Rusiji u okviru predmeta čiji su postupci u toku. U međuvremenu su donesene druge presude u korist podnosioca predstavke. One su u potpunosti izvršene, iako neke sa zakašnjenjem od jedne do skoro tri godine.

Pravo: Sud je ustanovio kršenje člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola broj 1 zbog dugotrajnog neizvršavanja, od strane države, tri domaće presude u kojima je naloženo vlastima da isplate novčane iznose podnosiocu predstavke.

Člana 13 – Nije postojao nikakav domaći pravni lijek, bilo preventivni ili kompenzacijski, koji bi omogućio adekvatno i dovoljno obeštećenje u slučaju kršenja Konvencije zbog dugotrajnog neizvršavanja sudskih odluka donesenih protiv države ili njenih pravnih subjekata.

Zaključak: povreda (jednoglasno).

Član 46 – *Praksa koja nije u skladu sa Konvencijom:* Primjenjivanje postupka pilot-presude u ovom predmetu je odgovarajuće, imajući u vidu hroničan i trajan karakter naznačenih problema, veliki broj osoba koje su zahvaćene tim problemima i hitnu potrebu za brzim i odgovarajućim obeštećenjem na domaćem nivou. Važne probleme i zaključke su izrazile razne vlasti i institucije na domaćem i međunarodnom nivou u smislu nekih 200 presuda Suda koji je istakao strukturalne predmetne probleme. Ti problemi se ne odnose samo na žrtve Černobila, što je slučaj u ovom predmetu, nego i na druge velike ranjive grupe ruske populacije: neizvršavanje se vrlo često pojavljuje u predmetima koji se odnose na isplatu penzija, dodataka za djecu i naknada za štetu pretrpljenu za vrijeme vojne službe ili protuzakonito krivično gonjenje. Otprilike 700 postupaka u vezi sa predmetima koji se odnose na slične činjenice je trenutno u toku, te bi neki od njih mogli dovesti do toga da Sud ustanovi drugu seriju kršenja Konvencije u pogledu istih podnosilaca predstavki. Veoma je zabrinjavajuće da su kršenja koja su ustanovljena u ovoj presudi počinjena nekoliko godina nakon prve presude Suda u predmetu podnosioca predstavke uprkos obavezi Rusije, prema članu 46, da usvoji, pod nadzorom Komiteta ministara, potrebne kompenzacijske i preventivne mjere. Prema tome, ustanovljena kršenja odražavaju dugotrajnu strukturalnu disfunkciju i praksu koja nije u skladu sa Konvencijom.

Uvođenje djelotvornog domaćeg pravnog lijeka: Problemi zbog kojih je Sud ustanovio kršenje člana 6. i člana 1. Protokola broj 1 iziskuju implementiranje sveobuhvatnih i kompleksnih mjera, koje su eventualno legislativnog i administrativnog karaktera, a koje uključuju djelovanje raznih vlasti na federalnom i lokalnom nivou. Komitet ministara je u boljoj poziciji i bolje je opremljen da bi nadgledao potrebne reforme. U vezi sa kršenjem člana 13, u zaključcima Suda se jasno poziva na uspostavljanje djelotvornog domaćeg pravnog lijeka ili kombinacije lijekova koji bi omogućili dodjeljivanje adekvatnog i dovoljnog obeštećenja velikom broju osoba koje su zahvaćene takvim kršenjima. Prema tome, Sud zahtijeva od tužene države da uvede pravni lijek koji bi istinski obezbijedio djelotvorno otklanjanje kršenja Konvencije do kojih je došlo zbog dugotrajnog nepovinovovanja državnih vlasti sudskim odlukama koje su donesene protiv države ili njenih pravnih subjekata. Takav pravni lijek bi trebao biti u skladu sa principima Konvencije, onako kako su predviđeni ovom presudom, te bi

trebao biti na raspolaganju u roku od šest mjeseci od dana kada ova presuda postane konačna.

Odlaganje postupaka u vezi sa novim predstavkama: Sud je dalje odlučio da odgodi postupke u vezi sa svim novim predstavkama koje su podnesene nakon izricanja ove presude, a u kojima su se podnosioci predstavki žalili isključivo na neizvršavanje i/ili kašnjenje izvršavanja domaćih presuda u kojima se nalaže da državne vlasti isplate određene novčane iznose. Odlaganje će biti na snazi jednu godinu od dana kada ova presuda postane konačna.

Obeštećenje koje treba biti dodijeljeno u predmetima čiji su postupci u toku: U pogledu predstavki koje su podnesene prije izricanja ove presude, od tužene države se zahtijeva da dodijeli adekvatno i dovoljno obeštećenje, u roku od jedne godine od dana kada presuda postane konačna, svim žrtvama kojima državne vlasti nisu isplatile, ili su isplatile uz nerazumno kašnjenje, potraživanja dodijeljena u domaćim presudama donesenim u njihovu korist. Prema mišljenju Suda, takvo obeštećenje bi se moglo postići tako što će domaće vlasti *proprio motu* implementirati djelotvoran domaći pravni lijek u tim premetima ili putem *ad hoc* rješenja kao što su prijateljska poravnanja sa podnositeljima predstavki ili ponude unilateralnog obeštećenja u skladu sa zahtjevima Konvencije. Ta mjera će se primjenjivati na sve one koji su podnijeli predstavke Sudu prije izricanja ove presude i čije su predstavke saopćene Vladi. Dok vlasti ne usvoje domaće kompenzacijske mjere, kontradiktorni postupci u svim tim predmetima će biti odgođeni za jednu godinu od dana kada presuda postane konačna.

Član 41 – Sud je odredio visinu iznosa za nematerijalnu odštetu na osnovu faktora kao što su dob podnosioca predstavke, lični prihodi, priroda i visina iznosa koje su dodijelili domaći sudovi, trajanje izvršnog postupka i ostali relevantni faktori. Zdravlje podnosioca predstavke je također uzeto u obzir te broj presuda koje nisu propisno izvršene i/ili nisu na vrijeme izvršene. Takvi iznosi su, u principu, direktno proporcionalni periodu za vrijeme kojeg obavezujuća i izvršiva presuda nije bila izvršena. U svojoj presudi iz 2002. godine, Sud je dodijelio istom podnosiocu predstavke 3000 EUR po osnovu nematerijalne štete koju je pretrpio zbog kašnjenja izvršenja tri domaće presude, koje je trajalo od jedne do tri godine. U ovom predmetu, isti podnosilac predstavke je pretrpio štetu zbog kašnjenja izvršenja tri druge presude, koje je trajalo sličan period, a u kojima su dodijeljeni slični iznosi. Međutim, osjećaj tjeskobe i frustracije koji je pretrpio je bio otežan zbog ustrajavanja vlasti u odbijanju da plate svoje dugove na osnovu domaćih presuda uprkos činjenici da je Sud prethodno ustanovio kršenje u njegovom predmetu. Rezultat toga je bio da podnosilac predstavke nije imao drugog izbora osim da opet pokrene postupak dugotrajnog međunarodnog spora pred Sudom. Imajući u vidu taj važan element, povećani iznos od 6000 EUR u pogledu nematerijalne štete je odgovarajući.

Vidi, u svrhu više informacija, Saopćenje za štampu broj 24.

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012.

Službeni jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. On može biti preuzet sa baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, HUDOC, (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud

prosljedio. On može biti reproduciran u nekomercijalne svrhe pod uslovom da puni naziv predmeta bude citiran, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i pozivanjem na Fond povjerenja za ljudska prava. Poziva se bilo koja osoba koja želi da se služi ovim prevodom, u potpunosti ili djelomično, u komercijalne svrhe da kontaktira publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Court européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de donnée à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights
This summary by the Registry does not bind the Court.

Click here for the [Case-Law Information Notes](#)